

BBN-BIB-221 Koltai Kornélia adjunktus	G 3 kr	
<p>Szövegelemző szeminárium (Héber Biblia / Ószövetség): Különböző műfajok és szövegtípusok – különböző megközelítési módszerek</p>		
<p><i>A szeminárium célja:</i> Az órákon szemelvényeket elemzünk a Héber Bibliából / Ószövetségből. Az elemzések során magyar fordítást használunk (a forrásnyelvek ismerete nem előfeltétel), ugyanakkor esetenként (nyelvtudással rendelkező hallgatók bevonásával) összevetjük az olvasottakat az eredeti szöveggel is.</p> <p>A használatra javasolt bibliafordítás: Protestáns új fordítású (újonnan revideált) Biblia (RÚF 2014). http://www.parokia.hu/ujkiadas/</p> <p>A kurzus során különböző műnemű, illetve műfajú/típusú szövegeket fogunk tárgyalni: vizsgálatokat végzünk a hagyományosan elbeszélőinek tekintett egységeken (válogatás a Genesis, Bírák, 1-2 Sámuel és 1-2 Királyok könyvéből), megvizsgáljuk a költői (köztük prófétai) szövegeket (szemelvények a Zsoltárok könyvéből, az archaikus költeményekből, a nagy- és kisprófétáktól), valamint bölcsességirodalmi szövegeket (példabeszédeket, példázatokat) vetünk analízis alá.</p> <p>A megközelítés módszerei is különbözőek lesznek – részben a különböző műfajiságnak köszönhetően –, az ún. klasszikus narratológia, és a hagyományos verstan fogalom- és eszköztára mellett felhasználjuk bizonyos posztmodern irányzatok, szemléletek megközelítési módszereit is, de folyamatosan lehetőség nyílik a szubjektív elemzésre is.</p> <p>A félév végére a hallgatók szemináriumi dolgozat formájában önálló elemzést készítenek egy-egy választott szövegrészből.</p>		
<p><i>A jegyszerzés feltételei:</i> Értékelés az órai részvétel és a szemináriumi dolgozat alapján.</p>		
<p><i>Szakirodalom:</i> Az adott bibliai szakaszokhoz és vizsgálati módszerekhez kapcsolódik, s a későbbiekben fokozatosan kerül majd hozzáadásra.</p>		
<p><i>Megjegyzés:</i> Forrásnyelvek ismerete nem előfeltétel.</p>		

1. óra:

A félév menetének megbeszélése, bevezető gondolatok: a Biblia irodalmi megközelítése a Gen. 22,1–19: Az Aqéda-történet/Izsák feláldozása/Ábrahám áldozata alapján

A félév tematikája a következőképpen alakul a hallgatók javaslatainak a figyelembevételével, beépítésével – tárgyalandó témaköreink:

2. óra:

Gen. 22,1–19: Aqéda/Izsák feláldozása/Ábrahám áldozata.

Kapcsolódó irodalom: Erich Auerbach, „Odüsszeusz sebhelye”, in: *Mimézis. A valóság ábrázolása az európai irodalomban* (Budapest. Gondolat, 1985), pp. 5–27.

3. óra:

Gen. 11,1–9: Bábel tornya.

Kapcsolódó irodalom: John J. Collins, „A történetkritika és posztmodern kritikusan”, in: *A Biblia Bábel után. Történetkritika a posztmodern korban* (Napjaink teológiája, 10; Pannonhalma: Bencés Kiadó, 2008), pp. 9–57.

4. óra:

Gen. 2,4b–3,24: A második teremtéstörténet, a paradicsom; A bűnbeesés.

Kapcsolódó irodalom: Walter Vogels, „Az ember a földhöz tartozik”, in: *Pannonhalmi Szemle* 1997 (V) 3/10–28.

Fabiny Tibor, „Új irányzatok a Biblia értelmezésében”, in: *Szóra bírni az írást. Irodalomkritikai irányok lehetőségei a Biblia értelmezésében. Hat tanulmány, hozzászólások és vita* (Hermeneutikai Füzetek, 3; Budapest: Hermeneutikai Kutatóközpont, 1994), pp. 5–14.

5. óra:

Gen. 21,8–21: Hágár és Izmael elűzése.

Kapcsolódó irodalom: Jacob Licht, „The Two Aspects of Biblical Narrative”, in: *Storytelling in the Bible* (Jerusalem: The Magnes Press, The Hebrew University, 1978), pp. 9–23.

Fabiny Tibor, „Mi a narratív kritika?”, in: *Szóra bírni az írást. Irodalomkritikai irányok lehetőségei a Biblia értelmezésében. Hat tanulmány, hozzászólások és vita* (Hermeneutikai Füzetek, 3; Budapest: Hermeneutikai Kutatóközpont, 1994), pp. 43–51.

6. óra:

Gen. 32,4–33,11: Jákob követeket küld Ézsauhoz; Jákob tusakodása; Ézsau kibékül Jákobbal.

Kapcsolódó irodalom: Geoffrey H. Hartman, „Küzdelem a szövegért”, in: *Pannonhalmi Szemle*, 1995 (III) 4/6–21.

Fabiny Tibor, „Mi a dekonstrukció?”, in: *Szóra bírni az írást. Irodalomkritikai irányok lehetőségei a Biblia értelmezésében. Hat tanulmány, hozzászólások és vita* (Hermeneutikai Füzetek, 3; Budapest: Hermeneutikai Kutatóközpont, 1994), pp. 53–62.

7. óra:

Ex. 12,21–44. Tizedik csapás: az egyiptomi elsőszülöttek halála; Izrael elindul Egyiptomból.
Deut. 7,1–16. Parancs a kánaáni bálványimádás kiirtására.

Kapcsolódó irodalom: Collins, John J., „Kivonulás és a felszabadítás posztkoloniális nézőpontból”, in: *A Biblia Bábel után. Történetkritika a posztmodern korban* (Napjaink teológiája, 10; Pannonhalma: Bencés Kiadó, 2008), pp. 107–146.

8. óra:

Bir. 13–16. Sámson-történetek.

Kapcsolódó irodalom: Karasszon István, „Sámson – Izrael bírása?”, in: *Az Ószövetség fényei. Veterotestamentica* (Protestáns Művelődés Magyarországon, 10; Budapest: Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, 2002), pp. 233–242.

Shimon Bar-Efrat, „The Narrator”, in: *Narrative Art in the Bible* (London – New York: T & T Clark, 2008), pp. 13–23.

9. óra:

1Sám. 18,1–30: Jonatán szövetséget köt Dáviddal; Saul féltékeny Dávidra.

Kapcsolódó irodalom: Shimon Bar-Efrat, „The Characters”, in: *Narrative Art in the Bible* (London – New York: T & T Clark, 2008), pp. 47–64.; 77–86.

10–11. óra:

[Nagyobb ciklusok, amelyeket 1-1 órán tárgyalunk, komplex elemzéssel:]

Jónás könyve (4 fejezet)

Eszter könyve (10 fejezet)

Kapcsolódó irodalom: Jacob Licht, „Complex Structures”, in: *Storytelling in the Bible* (Jerusalem: The Magnes Press, The Hebrew University, 1978), pp. 121–143.

12. óra:

Bir. 5,1–31. Debóra éneke.

Kapcsolódó irodalom: Wilfred G. E. Watson, „The Hebrew Poet in Action”, in: *Classical Hebrew Poetry. A Guide to its Techniques* (Journal for the Study of the Old Testament Supplement Series, 26; Sheffield: Sheffield Academic Press, 2001, reprint) pp. 66–83.